

[Schmidt.]

jeg kan ikke anerkende, at det praktisk kunde ligge heldigere, naar man havde begge Grupper. Nej, praktisk ligger det snarere heldigere, naar man har een Gruppe, og naar det var saaledes, som jeg foreslaar, at de fik deres Uddannelse i Tyskland, saa tror jeg ikke, vi vilde faa for faa Ansøgere, maaske for mange, men de, der er for mange, kan sagtens faa Ansættelse i det tyske Kulturomraade indenfor det tyske Rige.

Med Hensyn til Punkt c) vil jeg gerne tilstaa, at naar det praktiseredes, hvad der er Mulighed for efter den indtil nu gældende Skoleordning, at man samlede Børnene i forskelligtskolede Kommuner, saa kunde det maaske blive omtrent det samme som det, vi her foreslaar. Men man ved jo af Erfaring, og vi kender det i det mindste fra to Tilfælde, hvor vi har prøvet at tage Initiativet, og hvor man ikke kom videre, at der ikke kommer noget ud af det. Enhver, der har med Forvaltning at gøre, ved, at det er et vanskeligt Apparat at sætte i Bevægelse, og naar saa og saa mange Skolekommissioner skal enes om saadanne Ting, er der allerstørst Sandsynlighed for, ogsaa naar der er god Villie paa den ene Side, at det ikke bliver til noget. Efter vore Erfaringer er det ikke blevet til noget, skønt der altsaa er prøvet paa det, saa jeg ved ikke, hvordan man kan nære en saadan Optimisme at tro, at det i Fremtiden maa kunne gaa udmærket. Selv om det er en nem Sag at lade Børnene gaa til en Skole i Nabokommunen, hvor der er en tysk Skole, saa kan der dog komme Vanskeligheder, ved at Kommunerne viser sig uvillige til at tage saadanne Børn og stiller urimelige Krav. Det vilde ikke være urimeligt, og der vilde ikke være noget stort ved at tage et Barn, som man kan undervise med de samme Lærerkæfter, man har, og som man har Plads nok til i Klassen; men naar man ikke har Plads nok, og der skal ansættes en Lærer til, og det er noget, Skolen skal gøre, saa betakker Skolen sig selvfølgelig for at faa Børn fra Nabokommunen og siger: Nej, de kan ikke komme her. Og derfor maa jeg have Lov til at sige, at de maa være forpligtede til at tage dem.

Det er rigtigt, hvad den højtærede Undervisningsminister gør opmærksom paa, at sprogligt er Bestemmelsen ikke helt rigtig. Den nærmest liggende Kommune behøver ikke at være Nabokommunen, og derfor kan man ikke saadan uden videre skifte og sige Nabokommunen. Men Me-

ningen er altsaa den, at det er den nærmest liggende tyske Skole; om den saa ligger i Nabokommunen eller i en anden længere væk, er lige meget, det er den, de skal have Lov at besøge.

Med Hensyn til de 10 skolepligtige Børn saa blev det mig først klart ved den højtærede Undervisningsministers Indvendinger, at man maaske ikke kan vide, hvad der i Grunden er ment dermed. Ministeren gik ud fra, at jeg mente, at naar der fandtes 10 Børn i saa og saa mange Klasser i et helt Skolesystem, skulde man kunne forlange det. Det har jeg i Grunden ikke tænkt mig. Naar vi tænker paa tyske Skoler, er det jo mest enklasede Skoler, og dem har vi nærmest tænkt paa. Jeg vil gerne indrømme, at det var vel temmelig vidtgaaende, at naar der kunde pilles 10 Børn ud i et System af 5—6 Klasser, saa skulde der gives Undervisning; der er naturligvis intet til Hinder for, at det kan ændres, saadan at det bliver klart. Men naar der i en enklaset Skole eller i en enkelt Klasse findes saa mange Børn, skulde man give dem Lejlighed til det. Og naar man saa fra dansk Side siger, at det vilde blive en stor Vanskelighed, fordi man ikke har Lærerkæfter nok, har jeg maaske Lov til at sige: Var det saa en Ulykke, om der stadig kom flere danske Lærere derned, som kunde begge Sprog, for var det i Grunden ikke det naturlige? Og det var maaske ikke nogen Skade til, om der gennem en saadan Bestemmelse øvedes en lille Smule Tvang i den Henseende.

Hvad den næste Bestemmelse angaar, er det mig i Grunden en Tilfredsstillelse at høre af den højtærede Undervisningsminister, at den paagældende Lov kun er blevet anvendt een Gang, og at denne ene Gang allerede har ført til Forhandlinger om, hvorvidt man skal lade dette være sidste Gang. Heretter synes jeg ikke, det kan være saa vanskeligt at faa Loven afskaffet. Den er jo heller ikke, saa vidt jeg forstod den højtærede Minister, lavet for at bringe det tyske Mindretal Vanskeligheder. Lad den da forsvinde!

Hvad Punkt f) angaar, har Ministeren jo et helt andet Grundsyn end jeg. Man vil ikke anerkende, at et nationalt Mindretal er noget andet end en vis kulturel Strømning indenfor dansk Kultur. Naar man mener, at visse Strømninger indenfor dansk Kultur har Lov til at oprette private Skoler, maa man kunne forstaa, at for os er det ikke Privatønsker, men en Nødvendighed at oprette Privatskoler. Jeg kan ikke